

MEMO van college aan de raad

datum : 25 januari 2011
aan : Gemeenteraad
van : College
onderwerp : Stand van Zaken Centrum Jeugd en Gezin
Portefeuillehouder: mevrouw J. Luttik-Swart
Inlichtingen bij : mevrouw K. Nieuwmeijer, Coördinator Centrum Jeugd en Gezin

Aanleiding

- Op initiatief van ons college als onderdeel van de actieve informatieplicht en om uw raad inzicht te verschaffen ontvangt u hierbij een memo met de stand van zaken betreffende ontwikkelingen in het Centrum Jeugd en Gezin. In het tweede kwartaal van 2011 zal ons college een evaluatie van het Centrum Jeugd en Gezin aanbieden waarin onder andere de resultaten die tot dan toe bereikt zijn getoond worden.

Kernboodschap

- Waar wil het college informatie over verschaffen?

Ons college wil tussentijds informatie verschaffen over de stand van zaken van de implementatie van het Centrum Jeugd en Gezin.

In februari 2010 heeft uw raad van de gemeente Bergen besloten in te stemmen met het ontwerpplan Centrum voor Jeugd en Gezin in de gemeente Bergen door in te zetten op de volgende doelen:

- Sluitende keten realiseren
- Aanstellen van een CJG coördinator.
- Werken op basis van de multidisciplinaire aanpak vanuit het principe 'een kind/gezin – een plan'
- Ontwikkelen deskundigheidsbevorderingsaanbod
- Verbeteren en optimaliseren hulpaanbod
- Realiseren van een fysiek inlooppunt(en)

Half juni 2010 is een coördinator Centrum Jeugd en Gezin met bovenstaande doelen van start gegaan. Na het uitzetten van de grote lijnen, zoals in het ontwerpplan beschreven staan, is er gekozen voor een vertaalslag naar meer concreet niveau. Aan de hand van verschillende onderwerpen wordt gestuurd op het toewerken naar de twee hoofddoelen van het CJG, namelijk: het realiseren van een sluitende keten en werken op basis van één kind/gezin – één plan. Uitgangspunt daarbij is dat het Bergense CJG een netwerk-CJG is, waarbij de nadruk ligt op het versterken van onderlinge samenwerkingsverbanden tussen kern- en ketenpartners.

In de huidige vorm zijn deze doelen nog onvoldoende ingebed; organisaties opereren vaak los van elkaar. Zij werken ieder vanuit hun eigen visie, kracht en verantwoordelijkheden. Samenwerking met andere organisaties wordt op momenten gezocht, doch dit kan nog sterk verbeterd worden. Richtlijnen en samenwerkingsafspraken hiertoe zijn in ontwikkeling. Vanuit het CJG wordt getracht om hulp meer en beter af te stemmen. Daarnaast wordt

gestuurd op het realiseren van een zo volledig en overzichtelijk mogelijk aanbod van opvoed- en opgroei-ondersteuning.

Bestaande processen blijken echter taai en moeizaam te doorbreken. Door meer de focus op onderwerpen te leggen en deze goed in te bedden wordt er gefaseerd toegewerkt naar het bereiken van de doelstellingen. In de praktijk betekent dit dat er soms gekozen wordt voor het hanteren van een andere planning dan in het ontwerpplan beschreven staat.

De focus is daarbij gelegd op de volgende onderwerpen:

- Kwaliteitsverbetering in de bestaande buurtnetwerken 0-12 jaar
- Het implementeren van de Verwijsindex Risicjongeren
- Het opstellen en uitrollen van een Bergense Sociale Kaart
- Het verder vormgeven van de fysieke inlooppunten.

Onderwerpen die daar naast lopen zijn:

- Vorming van een CJG-Website
- Opzetten en Vormgeven van een overleg 12+ jongeren
- Vorming van een communicatieplan

Bovenstaande onderwerpen en de voortgang daarvan zullen beschreven en toegelicht worden. De evaluatie in het tweede kwartaal van 2011 zal meer resultaatgericht geschreven worden, waarbij de link gelegd wordt met de gestelde doelstellingen uit het ontwerpplan. Tevens zal verantwoording afgelegd worden over al dan niet gerealiseerde planning.

Kwaliteitsverbetering in de bestaande buurtnetwerken 0-12 jaar

In een buurtnetwerk, waar zorgsignalen over kinderen besproken worden, participeren verschillende instanties als onderwijs, jeugdgezondheidszorg, kinderopvang, maatschappelijk werk, huisarts, jongerenwerk, leerplicht, verslavingszorg en politie. De gemeente Bergen kent twee buurtnetwerken 0-12 jaar, namelijk een netwerk in Egmond en een netwerk in Bergen, waarin ook Schoorl en Groet vertegenwoordigd zijn. Er vindt vier keer per jaar een overleg plaats aan de hand van samenwerkingsafspraken, die door alle deelnemende organisaties ondertekend zijn.

De coördinator CJG heeft in november 2010 het voorzitterschap en de coördinatie van de netwerkoverleggen overgenomen. De gemeente trekt hiermee de regie en de voortgang van de buurtnetwerken naar zich toe. De coördinator CJG constateert bij de deelnemers van het buurtnetwerk tevredenheid over de wijze waarop het netwerk functioneert. Echter, er worden ook vragen gesteld waaruit blijkt dat er verbeteringen mogelijk zijn. De indruk is dat er met name verbetering aangebracht kan worden waar het de samenwerking betreft. Ook bij de buurtnetwerken is het van belang dat er gedacht en gehandeld gaat worden volgens het principe: één kind/gezin – één plan. In de praktijk betekent dit dat professionals elkaar niet alleen van adviezen dienen te voorzien, maar meer elkaar daadwerkelijk trachten te vinden en ondersteunen en hier verantwoordelijkheid voor durven te nemen. In de praktijk betekent dit dat er meer voorbij eigen organisatiegrenzen gekeken dient te gaan worden.

De coördinator CJG is in overleg met een CJG-ondersteuner (VNG) om te komen tot een professionaliseringslag. Er zal meer op het proces gestuurd gaan worden en een structuur waarin samenwerking meer centraal zal staan zal aangebracht worden. De verwachting is dat dit een proces zal zijn dat langere tijd in beslag gaat nemen, te meer daar het buurtnetwerk slechts vier keer per jaar plaatsvindt. De eerste stappen echter zullen aangebracht worden vanaf februari 2011.

Het implementeren van de Verwijsindex Risicjongeren

De verwijsindex risicjongeren (VIR) is een digitaal systeem dat risicosignalen van hulpverleners over jongeren bij elkaar brengt. Door de meldingen in de Verwijsindex weten hulpverleners sneller of een kind ook bekend is bij een collega, zodat zij kunnen overleggen over de beste aanpak. Dankzij de Verwijsindex blijven jongeren waar zorg over bestaat in beeld en kunnen hulpverleners elkaar informeren en hun activiteiten op elkaar afstemmen. Het uiteindelijke doel is de jeugdige van hulp, zorg of bijsturing te voorzien die nodig is om de risico's die hem in zijn ontwikkeling naar volwassenheid belemmeren zoveel mogelijk weg te nemen of te beperken. De invoering van de VIR is vastgelegd in de Wet op de Jeugdzorg en de implementatie is bij gemeenten ondergebracht.

Bovenregionaal zijn afspraken gemaakt voor de implementatie van de VIR. In Noord Kennemerland zijn twee implementatiemanagers aangesteld die in eerste aanleg de regionaal werkende instanties (als Bureau Jeugdzorg, Raad voor de Kinderbescherming, Mee, enzovoorts) hebben aangesloten. In Bergen is er daarnaast gekozen om, vooruitlopend op de omliggende gemeenten, te starten met de implementatie van de Verwijsindex bij lokaal werkende organisaties. Het betreft dan rond de 40 organisaties (of onderdelen daarvan). De Verwijsindex is voor deze organisaties een nieuw instrument. Om dit zorgvuldig te implementeren is er derhalve gekozen voor het volgen van een stappenplan, te weten: informeren, trainen, aansluiten, gebruiken.

In oktober 2010 heeft er een informatiebijeenkomst plaatsgevonden voor leidinggevenden. Daaruit voortvloeiend heeft de gemeente twee trainingen aangeboden voor 'meldingsbevoegden'; die mensen die daadwerkelijk met het systeem gaan werken. De volgende stap is nu het aansluiten van organisaties op het systeem zodat er daadwerkelijk mee gewerkt kan gaan worden en meldingen kunnen worden afgegeven. Momenteel stagneert de implementatie bij deze stap. Reden is dat de (regionaal aangestelde) externe partij die hiervoor verantwoordelijk is niet kan voldoen aan de Bergense vraag. Er is een voorstel opgevraagd om deze stagnatie op te lossen. Hierop wordt op zeer korte termijn een antwoord verwacht, waarna de implementatie hervat kan worden. Het streven is dat instanties zo snel mogelijk op het systeem aangesloten worden.

Het opstellen en uitrollen van een Bergense Sociale Kaart

Binnen de zorg- en hulpverleningssector hanteert bijna iedere instantie een eigen sociale kaart, een overzicht van het hulp- of zorgaanbod. De gemeente is bezig met de opzet van een Bergense Sociale Kaart. Het doel is om het gemakkelijker voor professionals te maken elkaar te vinden zodat samenwerking sneller tot stand gebracht kan worden, een behoefte die duidelijk onder professionals leeft. Daarnaast kan de gemeente aan de hand van het overzicht beter het toekomstige opgroei- en opvoedaanbod bepalen.

De kaart wordt opgedeeld in leeftijdscategorieën, biedt korte inhoudelijke informatie van de verschillende organisaties en zal tevens alle gegevens van de medewerkers die aan Bergen verbonden zijn direct tonen. De Sociale Kaart zal in eerste aanleg voor professionals te gebruiken zijn, de bedoeling is dat het overzicht te zijner tijd ook op de website te vinden zal zijn, zodat ouders/opvoeders er gebruik van kunnen maken.

Het doel is dat de Bergense Sociale kaart per 1 april 2011 afgerond en beschikbaar voor professionals zal zijn.

Het verder vormgeven van de fysieke inlooppunten

In Bergen zijn de fysieke inlooppunten van het CJG ondergebracht in de consultatiebureaus. Het doel is dat de inlooppunten een plek zijn waar ouders/opvoeders en kinderen binnen kunnen lopen, bijvoorbeeld voor het stellen van een vraag of het delen van een zorg. In het Bergense CJG staat de kracht van netwerksamenwerking centraal. Iedere organisatie doet dat vanaf zijn eigen adres, maar de bedoeling is dat achter de schermen sprake is van afspraken over organisatiegrenzen heen. Om dit te bereiken worden er momenteel gesprekken gevoerd met bestuurders van deelnemende organisaties. Het doel is om de inlooppunten meer een CJG karakter te geven dan ze in de huidige situatie hebben. Het huidige spreekuur is nog voornamelijk gericht op de doelgroep van de jeugdgezondheidszorg (0 tot 4 jaar). Dit dient te veranderen en zal onder andere betekenen dat het huidige spreekuur verruimd zal worden, een bredere doelgroep bediend zal worden, er gereageerd gaat worden op een breder scala van vragen, er meer CJG-uitstraling aanwezig is, het inlooppunt onder de aandacht gebracht dient te worden bij de burgers, samenwerkingsafspraken tussen organisaties gemaakt dienen te worden en professionals elkaar gemakkelijk weten te vinden.

Naast het voeren van overleg met leidinggevenden is het de bedoeling te starten met een samenwerkingsoverleg tussen uitvoerende medewerkers van de verschillende organisaties. Het doel van deze bijeenkomsten zal zijn dat er onderling een werkrelatie opgebouwd wordt, bijvoorbeeld aan de hand van casuïstiek. Hiermee wordt kennis over en weer gedeeld, leert men elkaar functioneel kennen en wordt zichtbaar waar de gaten zitten. Onderwerpen als 'werken vanuit 1 CJG', Procesregie, Coördinatie van Zorg en Verwijsindex zullen hier besproken worden. Wanneer uit deze bijeenkomsten onderwerpen naar voren komen die aandacht vragen, dan zullen die in het overleg met de leidinggevenden opgepakt worden.

Het vervolg voor het verder vormgeven van de fysieke inlooppunten wordt opgedeeld in stappen. Het doel is dat de CJG-uitstraling aangebracht is per 1 maart 2011 en dat de uitbreiding van het inloopsprekuren per 1 mei 2011 gerealiseerd wordt. Afspraken over de samenwerking en het realiseren van een sluitende keten zullen langere tijd in beslag gaan nemen.

Vorming van een CJG-Website

Tussen de regio's Noord-Kennemerland, West-Friesland en de Kop van Noord-Holland wordt gekeken of er gekomen kan worden tot samenwerking in de het kader van de website voor het CJG. Het doel van de samenwerking zal zijn om enerzijds een betere kwaliteit van de website te genereren en anderzijds te komen tot een financieel voordeel. Het idee is dat iedere gemeente een eigen website krijgt maar dat de inhoudelijke informatie overkoepelend afgenomen zal worden en dus voor de gehele regio hetzelfde zal zijn. De site zal in eerste instantie gericht zijn op ouders/verzorgers en heeft in hoofdlijnen als doelstelling het verstrekken van informatie over opvoeden en opgroeien, het bieden van overzicht aangaande het aanbod over opvoeden en opgroeien en het bieden van de mogelijkheid om online vragen te stellen. De verwachting is dat een eigen CJG-website niet binnen zes maanden gerealiseerd zal worden, dit wordt tweede helft van 2011.

Opzetten en Vormgeven van een overleg 12+ jongeren

Binnen de gemeente bestond geen overkoepelend overleg over jongeren van 12 jaar en ouder. Wel hebben de voortgezette scholen een zorg-advies-team (zat), waarin zorgleerlingen besproken worden. Vanuit het voortgezet onderwijs bestond behoefte aan overkoepelend overleg met andere scholen binnen de gemeente. De wens was om meer af te stemmen en om op onderwerpen samen te kunnen werken. Vanuit het jongerenwerk bestond de behoefte om aan te sluiten op de bestaande zorgstructuren vanuit het voortgezet onderwijs. Na overleg over beide wensen is besloten het zorgadvies-team als basis te laten fungeren en in stand te houden in de huidige vorm. Het jongerenwerk kan, indien nodig, op afroep beschikbaar zijn om aan te sluiten.

Daarnaast is besloten een overleg tot stand te brengen tussen het voortgezet onderwijs, het jongerenwerk en leerplicht om tot meer afstemming en samenwerking te komen. De wens om dit aan de hand van brandende thema's te doen is ingewilligd en een eerste bijeenkomst over het thema alcohol heeft inmiddels succesvol plaatsgevonden.

Vorming van een communicatieplan

Er is een communicatieplan in de maak waarin beschreven wordt welke planning gehanteerd wordt bij het communiceren naar de verschillende groepen als interne partners, externe partners, ouders/opvoeders en jongeren.

Vervolg

Afrondend concludeert ons college dat er momenteel verschillende ontwikkelingen gaande zijn ten behoeve van de vorming van het Centrum Jeugd en Gezin in de gemeente Bergen. De evaluatie in het tweede kwartaal zal gebruikt worden om te tonen in hoeverre beschreven ontwikkelingen hebben bijgedragen aan de gestelde doelen uit het ontwerpplan. Tevens zal dan de functie van de coördinator Centrum Jeugd en Gezin geëvalueerd worden, daar uw raad deze functie heeft vastgesteld voor de duur van één jaar.